

A magyar tudomány „reszovjetizációja”

PUBLICISZTIKA - LXIII. évfolyam, 25. szám, 2019. június 21.

Sok helyen és sokféleképpen esett már szó arról, hogy a Magyar Tudományos Akadémiának és intézményrendszerének a kormányzati átalakítása mögött milyen politikai és gazdasági okok álltak - az a meggyőződés, hogy a tudományt szorosabb ideológiai gyeplőre kell fogni, a klientúrának pedig szüksége van az uniós tudományos forrásokra. Ugyancsak gyakran hallhattunk az elfogadott törvényjavaslat elemeiről és a tudományos kritikákról, intézményes ellenállásról. Az *Élet és Irodalomban* legutóbb Kenesei István írt az „átszervezésről”, a kutatói szabadság kilátásairól (*Szabadság, tudomány, akadémia, ÉS*, 2019/23., június 7.). Ezzel együtt is érdemes áttekinteni a rendszerszintű változások némely tudománytörténeti és tudományelméleti aspektusát. Az Akadémia kutatóintézeteitől való megfosztása, vagyonának ingyenes használatba vétele, a tudományos autonómiát felváltó miniszterelnöki kézi vezérlés és politikai befolyás intézményesítése révén ugyanis a tudományos hatékonyság, innováció és nemzetközi versenyképesség objektív feltételei sérülnek, holott gyakran ezekre hivatkoznak mint az átalakítás indokára.